

Hukkakaura

Hukkakauran saastuttama ala

Hukkakauran saastuttama ala on tällä hetkellä Suomessa noin 16,5 % koko peltopinta-alasta eli noin 374 000 hehtaaria. Somerolla hukkakaurarekisterissä on tällä hetkellä noin 22 % pelloista eli reilut 5 500 hehtaaria. Joka toisella somerolaisella tilalla on hukkakauraa.

Hukkakauran hento varsi heiluu tuulen mukana muun kasvuston yläpuolella. Pieni tuulenvire on omiaan paljastamaan sen. Parhaiten hukkakauran erottaa vastavaloon katsomalla.

Hukkakauran ilmoittamis- ja torjuntavelvollisuus

Laki hukkakauran torjunnasta (185/2002) velvoittaa jokaisen, joka tietää tai epäilee, että hänen hallitsemallaan alueella on hukkakauraesiintymä, viipymättä ilmoittamaan esiintymästä alueen maaseutuelinkeinoveranomaiselle. Alueen haltijan on lain mukaan huolehdittava sellaisten toimenpiteiden suorittamisesta, joilla estetään hukkakauran esiintyminen ja leviäminen.

Miksi hukkakaura on vaarallinen

Hukkakaura kilpailee tehokkaasti varsinaisen viljelykasvin kanssa vedestä, ravinteista ja valosta. Sillä ei käytännössä ole mitään rehuarvoa. Yksi rehevä hukkakaurayksilö tuottaa helposti 100 siementä/röyhyä ja suurin osa siemenistä varisee maahan jo ennen sadonkorjuuta. Hukkakauran siemen saattaa säilyä itämiskykyisenä maassa jopa 10 vuotta. Hukkakaura leviää herkästi ympäristössään, jos sitä ei torjuta.

Hukkakauran leviämistiet

Hukkakauran leviämisteitä on useita. Hukkakauran siemen leviää herkästi tarkastamattoman kylvösiemenen mukana. Markkinoilla liikkuu jonkin verran ns. harmaan siemenen kauppiaita ja tilat tekevät keskenään siemen ja rehukauppaa. Myös tilan oman siemenen puhtaus pitäisi aina varmistaa ja kylvösiemen ottaa tilan hukkakaurattomilta lohkoilta.

Yhteiset koneet, rahtipuimurit, kuivurit, ja lajittelijat osaltaan lisäävät hukkakauran leviämiskä. Koneet pitäisi aina puhdistaa huolella siirryttäessä lohkolta toiselle tai ryhdyttäessä käsittelemään toisen tilan viljaa. Maan siirrot ja lannan levitys tilalta toiselle luovat niinkään otolliset olosuhteet hukkakauran leviämiseksi. Luonnonolosuhteet, tulvat ja jopa tuuli, sekä luonnossa vapaasti liikkuvat eläimet, linnut, hirvieläimet ja jänikset, levittävät hukkakauraa myös herkästi. Peittämättömät viljan kuljetukset ovat myös riski, sillä kevyt hukkakauran siemen lentää herkästi tuulen mukana.

Hukkakaura leviää pientareelta hyvin äkkiä pellon puolelle. Muista kitkeä ja tarkkailla myös pientareet.

Hukkakauran torjunta

Laki velvoittaa torjumaan hukkakauraa. Paras ja halvin tapa torjua hukkakauraa on estää sen tuleminen tilalle alunperinkään. Lohkojen tarkkailu useampaan kertaan kasvukaudella heti heinäkuun alusta lähtien on paras tapa havaita ensimmäiset yksilöt ja kitkeä ne. Kitkentä on tehokas hukkakauran torjuntakeino myös tilanteissa, jossa saastunta ei ole päässyt leviämään laajalle alueelle tai jossa hukkakaurayksilöitä ei ole lohkolta paljoa. Tarkkailu ja kitkentä on toistettava viikon välein, vähintään kolme kertaa. Ohjeita hukkakauran tunnistamiseen löytyy Eviran nettisivuilta.

Löydä ensimmäinen hukkakaurayksilö ajoissa ja säästät huomattavasti aikaa ja rahaa tulevina vuosina.

Hukkakaura kitketään irrottamalla koko kasvi juurineen maasta ja sullomalla se säkkiin. Säkit viedään pois pelloilta ja poltetaan tai haudataan syvälle maahan.

Mikäli kitkentä ei riitä hukkakauran torjumiseksi tai saastunta on päässyt leviämään niin laajalle, että kitkentä yksinään tuntuu mahdottomalta, on turvaututtava kemiallisiin torjunta-aineisiin. Hukkakauraa voidaan torjua kemiallisesti niin kesannolta kuin myös vilja- ja öljykasvikasvustoista. Tämä on huomioitava torjunta-ainetta valittaessa. Luettelo hukkakauran torjunta-aineista löytyy Eviran nettisivuilta.

Hukkakaurarekisteri on julkinen

Kun viljelijä ilmoittaa maaseutuelinkeinoviranomaiselle uudesta hukkakaurahavainnosta tai mikäli maaseutuelinkeinoviranomainen itse tekee havainnon uudesta saastunnasta, lohko merkitään hukkakaurarekisteriin. Hukkakaurarekisterin tieto on julkista. Maaseutuelinkeinoviranomaisella on velvollisuus pyynnöstä antaa tietoja hukkakauran esiintymisestä alueella lohkon hallinnan vaihdoksen yhteydessä.

Hukkakaurattomuustarkastus

Mikäli tila haluaa päästä pois hukkakaurarekisteristä, on tilan pyydettävä hukkakaurattomuustarkastusta kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta. Tämä käy helpoiten kevään päätukihakemuksen jättämisen yhteydessä täyttämällä peruslohkolomakkeella peruslohkon hukkakauratilanteeksi 2 (=ei hukkakauraa, tilaa hukkakaurattomuustarkastuksen) tai muutoin vapaamuotoisella hakemuksella 31.5. mennessä. Maaseutuelinkeinoviranomainen käy kesän aikana tekemässä lohkolle hukkakaurattomuustarkastuksen ja mikäli lohko todetaan kahdena vuotena peräkkäin puhtaaksi, lohko vapautuu rekisteristä. Hukkakaurarekisteristä vapaudutaan peruslohkoittain kunnes mikään lohko ei ole enää rekisterissä.

Hukkakaurattomuustarkastusta pyydetessä on huomioitava, että tarkastusta ei voida suorittaa jos:

- peruslohkolla viljellään kauraa, rypsiä, rapsia, sinappia, ruista, kuminaa tai perunaa
- lohko on nurmella tai kesannolla
- lohkolla on torjuttu hukkakauraa (huom. myös käsin kitkentä on hukkakauran torjuntaa) tai
- lohko on niitetty tai pahoin lakoutunut

